

رفع مشکلات احتیاج به همراهی مردم دارد... در مسئله سرمایه‌گذاری برای تولید، خود مردم می‌توانند نقش ایفا کنند... مثل این کمک مؤمنانه‌ای که برای قضیه کرونا انجام گرفت که همه مردم وارد شدند، در قضیه تولید [هم] می‌توانند کسانی که توانایی دارند، برای یک نفر، دو نفر، ده نفر اشتغال ایجاد کنند و کمک کنند به اشتغال آن‌ها. (۱۴۰۰/۰۱/۰۱) www.basirat.ir

▼ حرف روز چشم‌انتظاری تا کی؟

مقام معظم رهبری در تبیین شعار سال، توجه به تولید داخل را موجب دور شدن کشور از شرطی شدن دانستند و با ابراز تأسف از بروز این حالت در چند سال اخیر فرمودند: «گره زدن روند حل مشکلات به تصمیمات دیگران موجب بروز بدترین مشکلات برای کشور می‌شود». در ادامه معظم له معتقدند: «این انتظار هیچ مشکلی را حل نکرده و نخواهد کرد و این نگاه باید کنار گذاشته شود. البته ایراد ندارد که کاری که عبور از خط قرمز نیست، انجام دهند اما نباید حل مسائل اقتصادی را به این کارها گره زد و افکار عمومی را شرطی کرد». متأسفانه این ایده بعد از خروج آمریکا از برجام فراگیر شد و الآن هم که تیم مذاکره‌کننده در حال انجام مأموریت هست، این نگاه در بین برخی از جریان‌ها به‌وفور دیده می‌شود. در تبیین این نگاه چند نکته حائز اهمیت به‌صورت اجمال اشاره می‌شود.

نکات تحلیلی: ۱- یکی از چالش‌های اصلی اقتصاد ایران که به‌ویژه در سال‌های اخیر مسئله‌ساز شده و بیش از همه بخش تولید داخلی را متأثر کرده است، چشم‌انتظاری دولت و مسئولان برای گره‌گشایی از مشکلات اقتصادی از برخی کشورها و مذاکرات خارجی است که نمونه بارز آن چشم دوختن دولت در سال‌های قبل به مذاکرات برجام بود و الآن هم که با تشدید تحریم‌ها عملاً این توافق بی‌خاصیت شده و ترامپ از برجام خارج شده منتظر دولت بایستن و ابتکارات برخی از دولت‌های اروپایی ماندن است. ۲- گره زدن گشایش‌های اقتصادی به تسهیل روابط خارجی سم مهلک برای کشور است. باین‌حال، متأسفانه حل بعضی از مشکلات اقتصادی در کشور طی سال‌های اخیر به عوامل برون‌زا گره‌خورده که این موضوع مغایر با منافع ملی است. در کنار ظرفیت‌های بالقوه اقتصادی در کشور، اگر برای بخشی از موانع تولید همچون انحصار، قاچاق و یا واردات بی‌رویه، سیاست‌گذاری‌های مناسبی اتخاذ شود و مضاف بر آن در بخش نظارت و استانداردسازی، اقدامات مثبتی برداشته شود، خودبه‌خود به رونق تولید و اشتغال منجر خواهد شد و تداوم این وضعیت حتماً گشایش اقتصادی را در پی خواهد داشت.

نکته راهبردی: باینکه چند سالی است شعارهای سال و جهت‌گیری‌های کلان اقتصادی به مسئله «درون‌زایی اقتصاد» توجه ویژه و خاصی داشته، اما حاکم نبودن این نگاه در دستگاه حکمرانی اقتصادی کشور، باعث بروز مشکلات جدی بر معیشت مردم شده است. (نویسنده: علی قاسمی)

▼ گزارش روز

موضع مقتدرانه برآمده از فرهنگ اسلامی

دیروز نشست کمیسیون مشترک برجام با حضور هیئت‌های ایران و گروه ۱+۴ (آلمان، فرانسه، روسیه، چین و انگلیس) و نماینده اتحادیه اروپا در شهر وین برگزار شد. عراقچی، معاون ارشد ظریف که مسئولیت هیئت ایرانی در این نشست را بر عهده داشت در پاسخ به برخی سؤالات و شبهات همچون احتمال برداشتن اقدامات گام‌به‌گام توسط ایران و آمریکا، گفت: «حرکت گام‌به‌گام نداریم و در یک گام نهایی همه امور انجام می‌شود. ما اقدامات خودمان را بعد از آنکه آمریکایی‌ها انجام دادند و راستی‌آزمایی کردیم، صورت خواهیم داد. اینجا نیامدیم وقت خود را تلف کنیم، به‌طور مرتب گروه‌های کارشناسی را رصد می‌کنیم و اگر پیشرفتی وجود نیاید یا ببینیم طرف‌های مقابل جدی نیستند، به کار خاتمه می‌دهیم». این موضع مقتدرانه جمهوری اسلامی در روند مذاکرات دیروز بود که برآمده از سیاست‌های کلی نظام است.

گزاره‌های خبری: ۱- در منابع دینی تأکیدات زیادی بر خوداتکایی و وابسته نبودن به فرهنگ بیگانه مشاهده می‌گردد. حضرت امیر (ع) در حکمت ۶۶ نهج‌البلاغه می‌فرمایند: «از دست رفتن حاجت، بهتر از طلب کردن آن از نالاهلان است». در قرآن کریم نیز اشاره به این امر شده که جامعه اسلامی جامعه‌ای است که روی پای خودش بایستد. «کز عخرج شطنه فازه فاستغلظ فاستوی علی سوقه؛ همانند زراعتی که جوانه‌های خود را خارج ساخته، سپس به تقویت آن پرداخته تا محکم شده و بر پای خود ایستاده است». (فتح ۲۹/۲). ۲- در بیانات امامین انقلاب نیز همواره لزوم تکیه بر توان داخلی مورد تأکید قرار گرفته است. مقام معظم رهبری در این راستا می‌فرمایند: «یکی از شعارهایی که امام مطرح کرد و حقایق آن در روزگار دشمنی‌ها به‌خوبی روشن شد، سیاست خوداتکایی و ترویج شعار ما می‌توانیم بود. اهمیت این شعار در دوران تحریم‌های سخت خودش را بیشتر نشان داد». همچنین معظم له در بیانات نوروزی امسال خود نیز خاطر نشان کردند: «مسئله اقتصاد کشور را به رفع تحریم گره نزنند. در این سه چهار سال اخیر مدام گفتیم تحریم اگر برداشته شود، مثلاً فرض کنید این جوری می‌شود. این اگر اگرها اقتصاد را معطل و سردرگم نگه می‌دارد و این ضرر بزرگی است».

گزاره تحلیلی: «گفتمان انقلاب اسلامی که برآمده از تعالیم وحیانی و عقلانیت مبتنی بر آموزه‌های اسلام است، با توجه به وجود اختلاف ماهوی و اساسی با گفتمان غرب، مسیری متمایز با فرهنگ غربی برای دستیابی به پیشرفت کشور ترسیم می‌کند که در آن وادادگی و امید بستن به بیگانه و دشمن جایگاهی ندارد. در سال‌های اخیر تجربه برجام نیز به‌خوبی ثابت نمود، آنچه باعث رشد کشور می‌شود، نه وابسته نمودن امورات کشور به مذاکرات بی‌نتیجه با غرب، بلکه تکیه بر توان داخلی برای بی‌اثر و خنثی کردن تحریم‌هاست؛ کما اینکه بی‌توجهی به این امر مهم، باعث معطل ماندن چندساله اقتصاد و در نتیجه آن، وارد آمدن فشارهای بی‌سابقه بر معیشت مردم شده است. (نویسنده: صادق احمدی)

▼ خبر ویژه

راهبرد سپاه در انتخابات

نماینده ولی فقیه در سپاه، دیروز (سه‌شنبه) در همایش بصیرتی فرماندهان و مدیران بسیج استان مازندران با تأکید بر اینکه مشارکت حداکثری سیاست نظام و رهبر معظم انقلاب است، تصریح کرد: «مشکلات کشور با حضور پرشور پای صندوق‌های رأی و انتخابی آگاهانه، دقیق و قوی رفع شدنی است و تحقق این مهم تقویت‌کننده امنیت و اقتدار ملی، عامل عزت و سربلندی ایران اسلامی و عقب‌نشینی دشمنان خواهد بود». حجت‌الاسلام حاجی صادقی ولایت مداری، بر خورنداری از روحیه جهادی، انقلابی و فسادستیزی و بهره‌گیری مؤثر از ظرفیت‌های داخلی را از شاخصه‌های مهم برای ریاست قوه مجریه عنوان و با اشاره به رویکرد سپاه در قبال انتخابات، اظهار کرد: «سپاه همواره بصیرت افزایی، روشنگری، دعوت به حضور حداکثری در انتخابات و کمک به تأمین امنیت برگزاری انتخابات را به‌عنوان یک راهبرد دنبال می‌کند و هرگز در موضوع انتخابات به‌صورت مصداقی ورود پیدا نکرده و نخواهد کرد».

فیلترینگ؛ امکانی برای فرار به جلو

دادستان کل کشور در حاشیه مراسم معارفه دادستان نظامی تهران در جمع خبرنگاران در پاسخ به سؤالی در مورد رفع فیلترینگ برخی از سایت‌ها برای برخی از مشاغل و اقشار اظهار کرد: «مدت‌هاست که بحث فیلترینگ و رفع آن برای دستگاه‌ها تصویب شده و اعلام کردیم و دستگاه‌ها باید نیازها خود را اعلام کنند و این آمادگی را داشتیم باین‌حال مقدمات این موضوع فراهم شده، اما دستگاه‌ها با تأخیر انجام دادند». حجت‌الاسلام منتظری اذعان کرد: «برخی از مدیران هر از چندی به بهانه‌ای موضوع فیلترینگ را مطرح می‌کنند درحالی‌که امروز این موضوع کاملاً انحرافی، غلط‌انداز و فرار به جلوس است». دادستان کل کشور خاطرنشان کرد: «هیچ‌کس نمی‌گوید فضای مجازی را ببندید بلکه موضوع مدیریت فضای مجازی و رها نکردن آن است تا از این امکانات ارزشمند بر اساس مدیریت علمی و فنی استفاده شود». لازم به ذکر است، در کنار نبود اراده جدی در دستگاه‌های مسئول برای مدیریت حوزه فضای مجازی و ممانعت از آسیب‌های اجتماعی و خانوادگی آن، برخی چهره‌ها و احزاب سیاسی هر از چند گاهی با طرح موضوع فیلترینگ و لزوم برداشتن آن، تلاش می‌کنند خود را هوادار آزادی نشان داده و با فریب افکار عمومی مقاصد و منافع سیاسی خود را دنبال کنند. با توجه به تجربه دوره‌های گذشته، احتمال چنگ زدن به این حربه در انتخابات سال جاری از سوی برخی کاندیداها متصور است.

چرا روابط راهبردی با ایران برای چین مهم است؟

«دکتر فؤاد ایزدی» کارشناس مسائل بین‌الملل درباره علت نگرانی آمریکایی‌ها از سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین اظهار داشت: «سال‌هاست که آنان دنبال تحریم گسترده ایران بودند، یک زمانی اسم این تحریم‌ها را فشار حداکثری و یک‌بار دیگر اسم آن را تحریم فلج‌کننده می‌گذاشتند. سند راهبردی ایران و چین می‌تواند مسئله تحریم‌های آمریکا را با چالش مواجه کند و وقتی نتیجه کار آنان با خطر مواجه می‌شود، طبیعی است که این‌چنین واکنشی را نشان دهند». وی درباره ادعاهای مطرح شده درباره سند همکاری ایران و چین، تأکید کرد: «اگر این‌ها سندی درباره این ادعاهای مطرح شده، داشتند شک نکنید که در کل فضای مجازی و رسانه‌ای به‌صورت گسترده منتشر می‌شد». ایزدی افزود: «این سند راهبردی به همان اندازه که به نفع ایران است، به نفع چین است. چین حدود ۶۰ درصد از منابع انرژی خود را از منطقه خلیج فارس تأمین می‌کند. همه کشورهای خلیج فارس به‌استثنای ایران تحت نفوذ و فشار آمریکا هستند و تنها کشوری که در این منطقه می‌تواند مستقل باشد ایران است. اگر تقابل بین آمریکا و چین ادامه پیدا کند، تنها ایران است که چینی‌ها می‌توانند در این منطقه به آن اطمینان کنند. اینکه ایران تحت فشار آمریکایی‌ها نیست برکتی است که استقلال برای کشور به ارمغان آورده و این موضوع جایگاه ایران را نزد کشورهای آمریکا با آنان روابط خصمانه دارد، ارتقا می‌دهد».

اعلام آمادگی ایران برای صدور تجهیزات دفاعی به تاجیکستان

وزیر دفاع کشورمان در دیدار با وزیر دفاع تاجیکستان در تهران با بیان اینکه روابط دو کشور روابط عمیق و مبتنی بر ریشه‌های مشترک و کهن است، گفت: «نگاه جمهوری اسلامی ایران به جمهوری تاجیکستان مبتنی بر روابط خویشاوندی و خونی است و روابط خویشاوندی و خونی همیشه ماندگار و مداوم است و این پیوندها و پیوستگی‌ها که از گذشته دور یادگار مانده و ماندگار است را نمی‌توان نادیده گرفت». وزیر دفاع با بیان اینکه طی سال‌های اخیر جمهوری اسلامی ایران به‌رغم تحریم‌های ظالمانه و فشارهای سنگین در حوزه‌های مختلف پیشرفت‌های چشمگیر و فراوان داشته است گفت: «خوشبختانه در اکتبر ۲۰۲۰ تحریم‌های تسلیحاتی جمهوری اسلامی ایران به‌موجب قطعنامه شورای امنیت به پایان رسید و ما در امر صادرات اقلام و تجهیزات دفاعی هیچ مشکلی نداریم».

◀ پیش‌بینی بهبود رشد اقتصادی در سال جاری / صندوق بین‌المللی پول در جدیدترین گزارش خود که دیروز منتشر شد، اعلام کرد رشد اقتصادی ایران در سال جاری میلادی با یک درصد رشد نسبت به سال قبل، به ۲٫۵ درصد می‌رسد. مهدی طغیان، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس نیز اظهار کرد: «مطابق پیش‌بینی بانک مرکزی، در صورتی که اتفاق خاصی رخ ندهد، در سال جاری حداکثر ۲۰ درصد تورم خواهیم داشت. این در حالی است که این رقم در سال ۹۹ حدود ۴۳ درصد بود».

◀ صرفه‌جویی ۳ میلیارد دلاری در یک صنعت / مدیرکل دفتر صنایع برق، فلزی و لوازم‌خانگی وزارت صمت در برنامه گفتگوی شبکه خبر اعلام کرد: «سال گذشته ۱۵ میلیون دستگاه لوازم‌خانگی در کشور تولید شد که رکورد جدیدی در این بخش است». او ادامه داد: «هدف‌گذاری برای تولید لوازم‌خانگی در سال ۹۹ میزان ۱۲ میلیون دستگاه بود که حدود ۳ میلیون فراتر از این هدف‌گذاری، تولید داشتیم و این امر نشان‌دهنده روند روبه رشد این صنعت در کشور است. با خودکفایی در تولید لوازم‌خانگی، بیش از ۳ میلیارد دلار صرفه‌جویی ارزی شد».

◀ ناکامی آمریکا در ایجاد ائتلاف نظامی علیه ایران / «سرگئی لاوروف»، وزیر امور خارجه روسیه که به هند سفر کرده است دیروز (سه‌شنبه) در یک نشست خبری در پاسخ به سؤالی درباره گمانه‌زنی‌ها مبنی بر اینکه پکن و مسکو به دنبال ایجاد ائتلاف نظامی هستند، گفت: «خیر. درست است که اکنون همکاری‌های روسیه و چین در بالاترین سطح خود در طول تاریخ قرار دارد اما ما به دنبال تشکیل ائتلاف نظامی نیستیم». لاوروف ادامه داد: «ما همچنین گمانه‌زنی‌هایی را درباره ایجاد ائتلاف‌هایی همچون ناتوی خاورمیانه و ناتوی آسیایی شنیده‌ایم. چنین ائتلاف‌هایی سازنده نیستند. آخرین تلاش واشنگتن در دوره ترامپ برای ایجاد ائتلافی نظامی میان کشورهای عربی با محوریت ضد ایرانی بود که ناکام ماند».

◀ سقوط در تله باروری / «صالح قاسمی» دبیر مرکز مطالعات راهبردی جمعیت با ابراز اینکه «در سال ۱۳۹۸ نرخ رشد جمعیت کشور ما حدود ۰٫۹۵ درصد بود»، اظهار کرد: «در سال ۱۳۹۹ به نرخ رشد جمعیت ۰٫۶ درصد سقوط کردیم و این کم‌ترین مقدار نرخ رشدی در تاریخ کشور است. در سال ۱۳۹۹ همچنین شاهد بودیم که نرخ باروری کشورمان به کمتر از ۱٫۶ فرزند به ازای هر زن رسید که کم‌ترین میزان در طول تاریخ کشور است. ما نگرانیم که نرخ باروری در تله باروری گرفتار شود، به‌طوری‌که دیگر امکان جبران آن را از دست بدهیم».

◀ پیشنهادی برای هم‌دردی بیشتر با مردم / آیت‌الله رئیسی به رؤسای کل دادگستری‌ها و دادستان‌ها پیشنهاد داد: «به‌جز ملاقات‌های مردمی، افرادی را مأمور کنید تا در راهروهای مراکز قضایی پای درد دل‌های مردم و مراجعه‌کنندگان بنشینند و پیگیر مشکلات آن‌ها باشند».